LAISVĖ

Nr. 26 Kaina 20 kap.

LEIDŽIA LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTAS

1941. VII. 23 Trečiadienis

Smarkiai subombarduota Maskva

Vokiečių lėktuvai ypač puolė Kremliaus sritį, kuri buvo visiškai nuniokota

BERLYNAS. VII-22. ELTA. DNB praneša, kad pereitą naktį Maskva pirmą kartą buvo smarkiai vokiečių lėktuvų bombarduojama. Raudonosios sostinės bombardavimas prasidėjo liepos 21 d. ankstį rytą. Maskvą puolė kovos ir smingantieji lėktuvai, kurių bombos padarė sunkių sugriovimų. Vokiečių lėktuvų eskadrilės viena po kitos iki pat išauštant mėtė į karinius sovietų sostinės taikinius visų kalibrų sprogdinamąsias ir tūkstančius padegamųjų bombų. Jau puolimo pradžioje Maskvos pietų dalyje kilo didžiuliai naikinantieji gaisrai, kurie vėlesniems puolimams rodė kelią. Kremliaus srityje buvo pastebėta 12 sunkių smūgių. Nors gausių sovietų zenitinių patrankų ir prožektorių veikimas buvęs didelis, tačiau nesėkmingas. DNB rašo, kad šis Maskvos puolimas gali būti prilygintas smarkiausiems karinių taikinių puolimams Anglijoje.

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Iš lėktuvų įgulų, dalyvavusių praėjusią naktį Maskvos puolime, DNB patyrė, kad

dangus iš pradžių buvo debesuotas, tačiau nakties būvyje visiškai nusiblaivė. Aiškiai, su visomis smulkmenomis, buvo matyti Kremlius ir atskiri pastatai, taip pat ir Maskvos upė.

Zenitinė artilerija veik nekliudė vokiečių lėktuvų skridimui. Be daugelio bombų sukeltų sprogimų Kremliaus srityje, buvo taip pat pastebėta 20 didelių gaisrų miesto dalyje į rytus nuo Kremliaus. Šioje vietoje yra radijo stoties pastatai, raudonosios armijos rūmai, vyriausioji civilinės aviacijos valdyba ir keletas liaudies komsariatų. Lanke, kurį sudaro Maskvos upė, į pietus nuo Kremliaus, buvo pastebėta eilė didelį plotą apėmusių gaisrų, — taip, kad

visą šią sritį galima laikyti smarkiai suniokotą. Čia yra vyriausių komunistų partijos organų būstinė, be to, elektros jėgainės.

Pranešimai iš frontų

Vyriausioji Fiurerio būstinė. VII-22. ELTA. Vyriausioji vokiečių kariuomenės vadovybė praneša:

RYTŲ FRONTE

Vokiečių ir jų sąjungininkų ginkluotosios pajėgos, atlikdamos prasiveržimo veiksmus,

sovietų gynimosi frontą suskaldė į atskiras, neturinčias jokio tarpusavio ryšio, dalis.

Nežiūrint atkaklaus vietinio pobūdžio priešinimosi ir smarkiai atliktų priešpuolių, aiškiai matyti, kad

vadovavimas priešo pajėgoms nebėra vieningas.

Visame Rytų fronte nuolat plečiasi karo veiksmai, kurių tikslas yra sumušti ir sunaikinti atskiras sovietų kariuomenės grupes.

Atsilygindami už tai, kad bolševikai puolė iš oro atviras sąjungininkų sostines Bukareštą ir Helsinkį, praėjusią naktį

stiprūs kovos lėktuvų junginiai pirmą kartą bombardavo Maskvą.

Esant geram matomumui, visą laiką buvo puolami kariniai bolševikų susisiekimo ir ginklavimosi centro įrengimai.

Kremliaus ir Maskvos upės kilpos srityje nuo bombardavimo kilo daug didelių gaisrų. Buvo sugriauti arba labai apgriauti svarbiųjų kariuomenės vadovybės, administracijos ir miesto tiekimo įstaigų pastatai.

VAKARŲ FRONTE

Jūrose aplink Angliją vokiečių kovos lėktuvai numetė bombų, tiesiai pataikydami į du didelius krovinių laivus. Kiti kovos lėktuvai praėjusią naktį bombardavo uostų įrengimus Anglijos pietryčių dalyje.

Dienos metu priešo karinėms oro pajėgoms bebandant pulti La Manche pajūrį, vokiečių naikintuvai numušė šešis britų lėktuvus. Britų kovos lėktuvai praėjusią naktį įvairiose pietų vakarų Vokietijos vietose numetė sprogstamųjų ir padegamųjų bombų. Civilinių gyventojų tarpe yra keletas užmuštų ir sužeistų. Daugiausia buvo sugriauti arba apgriauti gyvenamieji namai. Zenitinė artilerija numušė vieną britų kovos lėktuvą.

— o —

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Be karinių taikinių Maskvoje, vokiečių lėktuvai naktį į liepos 22 d., skrisdami stipriais junginiais,

puolė taip pat ir besitraukiančius sovietų kariuomenės dalinius, geležinkelių linijas, stotis ir šarvuočių telkinius visame Rytų fronte.

Sunaikinta didelis kiekis įvairios rūšies šarvuočių ir autovežimių. Numestos bombos sunaikino transporto traukinius ir nuvertė juos nuo bėgių. Buvo padaryti netinkamais naudotis geležinkelio ruožai į pietus nuo Čerkasų ir Kremenčugo. Be to, nuversta nuo bėgių keletas traukinių geležinkelio ruože Leningradas — Maskva.

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Liepos 22 d. vokiečių oro pajėgų smūgiai Rytų fronte buvo nukreipti prieš geležinkelių linijas, stotis ir tiltus. Viena į Petrapilį einanti geležinkelio linija daugelyje vietų subombarduota. Nuo liepos 21 d. ryto iki liepos 22 d. priešpiečių, gautomis žiniomis, numuštų sovietų lėktuvų skaičius iš 48 pakilo iki 52. Čia įskaitomi ir žemėje sunaikinti lėktuvai.

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Liepos 21 d., kaip DNB patyrė, vokiečių kovos lėktuvai sėkmingai bombardavo sovietų municijos sandėlius. Aidint smarkiems sprogimams, kuriuos aiškiai girdėjo vokiečių lakūnai,

į orą išlėkė milžiniškos municijos atsargos.

Bomboms pataikius į skysto kuro sandėlius, įvyko smarkūs sprogimai ir milžiniški dūmų debesys aptemdė dangų.

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Atkaklūs bolševikų kariuomenės mėginimai atmušti liepos 20 ir 21 d. pro Smolenską besiveržiančias vokiečių pajėgas

pasibaigė milžiniškais sovietų kariuomenei nuostoliais. Paimta į nelaisvę daugybė sovietų kareivių ir sunaikintas didelis kiekis jų šarvuočių.

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Žygiuodami Rytų fronto Dniestro ruože, vokiečių šarvuočių daliniai liepos 20 dieną paėmė 10.000 belaisvių. Be to, į jų rankas ten pateko arba buvo sunaikinta 220 sovietų tankų ir 40 patrankų. Tą pačią dieną per įvykusias Porbovo srityje smarkias kautynes vokiečių kariuomenės šarvuočių daliniai sunaikino 96 sovietų tankus, patys turėdami ten nepaprastai mažų nuostolių.

Vitebsko apylinkėse liepos 20 dieną įvyko smarkios kautynės tarp vokiečių ir sovietų tankų.

Sovietų tankai puolė vokiečius, išsirikiavę plačiomis, gausiomis eilėmis. Visi bolševikų puolimai buvo atmušti, padarant jiem didelių nuostolių. Maždaug iš 130 puolusių bolševikų tankų viena tik vokiečių šarvuočių divizija sunaikino 73 tankus.

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. DNB agentūrai pranešama, kad dvokia lavonais ir degėsiais tuose keliuose, kuriais vokiečių kariuomenės voros liepos 21 dieną vyko toliau į Rytus Smolensko apylinkėse. Paskutinėmis dienomis vokiečių puolimas čia buvo atliktas didžiausiu smarkumu, ir bolševikai turėjo nepaprastai daug aukų. Visur krašte yra kovos pėdsakų.

Pilni laukai sunaikintų zenitinės bei lauko artilerijos baterijų, krūvos šovinių ir rankinių granatų, pilni grioviai apdegusių sunkvežimių ir tankų.

Iš tankių, maskuojamųjų krūmų kyšo apleisti patrankų vamzdžiai. Begalinė daugybė kapų liudija apie didelius sovietų nuostolius. Be to,

tūkstančiai lavonų guli ant išrausto mūšio lauko, kur jie masiškai laidojami žygiuojančių pirmyn vokiečių karių.

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. Liepos 21 dieną Baltijos jūros rytinėje dalyje vokiečių povandeninis laivas nuskandino vieną sovietų povandeninį laivą, kuris, jį nuskandinant, negalėjo net savo ginklų panaudoti.

Naktį aplink Kremlių siautė ištisa liepsnų jūra

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. Apie pirmus didžiuosius vokiečių karo aviacijos smūgius Maskvai DNB gavo šitokį liudytojų pranešimą. Nuo sutemų iki vidurnakčio vokiečių karo lėktuvai per tolimą kraštą skrido į Maskvą ir sprogstamomis ir padegamomis sunkaus kalibro bombomis bombardavo Maskvos vyriausybės ir valdžios įstaigų kvartalą. Nors bolševikai panaudojo labai stiprias jėgas lėktuvų puolimui atremti,

vidurnaktį aplink Kremlių siautė ištisa liepsnų jūra.

Aerodrome, esančio vienoje vietoje Rytuose, šiomis dienomis virė gyvas gyvenimas. Šis smūgis Maskvai, tai žinojo visi dalyviai, turėjo būti toks,

kad bolševikų valdovams vieną kartą visiems laikams praeitų noras sulaukti jo pasikartojimo.

Vieno vokiečių lakūno pasakojimas

Nusileidžiančios saulės spinduliai vietė į lėktuvams pakilti aikštelę, kada mes kilome skristi į Maskvą. Liepsnoją kaimai, sunkiosios artilerijos šūvių žaibavimai, šviečiančios kulkosvaidžių kulkos rodė mums, kad ten, apačioje, pas mūsų kovos draugus ir šią naktį kova nebuvo aprimusi. Fronto linija, kurią mes buvome prieš pradedant skridimą nužymėję savo žemėlapiuose, kai kuriose vietose jau nesutapo su tikrove. Mūsų kariuomenė jau praveržė toliau į priešo kraštą. Toliau mes paliekame fronto liniją su gaisrais už savo nugaros, o prieš mus — tolimas kraštas. Apačioje ramu. Tik retkarčiais sušviečia prožektorius, retkarčiais nuaidi zenitinės patrankos šūvis. Mes dar toli nuo Maskvos ir negalime nieko ryžtingo nuveikti, tačiau kiekviena minutė mus priartina prie tikslo. Sovietų zenitinės artilerijos vs daugiau.

Jau dangų graibsto trisdešimt, keturiasdešimt, penkiasdešimt vaiduoklio rankų, jos švaistosi sujaudintos, kryžiuojasi ir ieško, ieško...

Juo arčiau mes atskrendame, juo darosi aiškiau, kad prieš mus skridę mūsų draugai visą darbą jiems paskirtuose tiksluose yra atlikę. O tuo tarpu visa tai dar tik pradžia. Pirmiausia, mes turime atskristi prie pat tikslo. Tai mums tikrai nelengva.

Priešas čia sutelkė visą savo pasipriešinimo jėgą, kuri siunčia į atskrendančius vokiečių lėktuvus tirštą ugnį.

Įvairaus kalibro zenitinių patrankų granatos, šviesdamos sau kelią, lekia į nakties dangų, o šimtai prožektorių skrodžia tamsą. Štai mes jau viršum paties tikslo.

Po mumis siaučia pragariškas velnio sukūrys. Liepsnoja namų blokai ir tiršti nepermatomi dūmai iš lėto aptraukia griuvėsių lauką, kurį paliko vokiečių bombos.

Mes buvome viršum Londono ir Liverpoolio, viršum Glasgowo ir Belfasto, viršum Hullio ir Birminghamo ir matėme degant dar eilę kitų Didžiosios Britanijos miestų

Tačiau retai šitame kare buvo didesnio masto ir labiau naikinamų gaisrų.

Ten, apačioje, kur apvilkc tautos masės sėdi rūsyse, šią valandą turi siausti pragaras.

Žaibuoja sprogimas po sprogimo. Kyla nauji gaisrai, o anksčiau prasidėję vis iš naujo pakurstomi. Ir vis dar nėra galo, vis dar krenta bomba po bombos į svarbius karinius tikslus.

Ir mes, numetę savo krovinį, stebėjome, kaip bombos pataikė ir, pagaliau, pasukome atgal. Mes išskridome dienos šviesoje ir dienos šviesoje sugrįžtame. Tarp tų dienų liko pasibaisėtina naktis, naktis, kuri sukrėtė pačią bolševizmo tvirtovę.

STOCKHOLMAS. E. TT agentūros žiniomis, Raudonajam Kryžiui ir Švedijos — Suomijos draugijai tarpininkaujant, į Suomiją išvyko keletas švedų chirurgų. Jie dirbs, pagal reikalą, įvairiose Suomijos vietose.

Vokietija įteikė Bolivijai griežtą protesto notą

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Kaip autoritetingose vietose čia pareiškiama, vokiečių vyriausybė įteikė Bolivijos vyriausybei griežtą protesto notą, kurioje protestuojama dėl Bolivijos vyriausybės pasielgimo su Vokietijos atstovu Bolivijai.

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. Vokietijos pasiuntinys La Paze, Reicho vyriausybės pavedamas, įteikė Bolivijos vyriausybei tokią notą: „Bolivijos vyriausybė liepos 15 d. pranešė man, kad ji manę nebelaiko toliau persona grata ir pageidauja, kad aš iki liepos 22 d. išvažiuočiau. Kokių nors priežasčių, kuriomis toks Bolivijos vyriausybės žygis būtų galima pateisinti, nei man, nei Reicho vyriausybei nepranešta ir, savaime suprantama, tokių nėra. Vieno Bolivijos vyriausybės atstovo vėliau spaudai pranešta priežastis yra grynas prasimanymas, kuris neturi jokio pagrindo. Dėl to, Reicho vyriausybės vardu, prieš tokį iš visų tarptautinio santykiavimo taisyklių pasityčiojantį Bolivijos vyriausybės žygį reiškiu griežčiausią protestą. Vokietijos vyriausybė iš savo pusės jautėsi esanti priversta Bolivijos charge d'affaires Berlyne pranešti, kad jis nebelaikomas persona grata ir trijų dienų būvyje turi apleisti Vokietiją".

BERLYNAS. VII-22. ELTA. Reicho sostinės politiniuose sluoksniuose į Bolivijos žygį prieš La Paze akredituotą vokiečių pasiuntinį žiūrima, kaip į Jungtinių Valstybių dabartiniu metu prieš mažąsias Centrinės ir Pietinės Amerikos valstybes daromo spaudimo pasėką.

Ryšium su tuo nurodoma į garsias kiršinimo tirados, kuriomis Sumner Wellesas tą Bolivijos vyriausybės žygį palydėjo. Jungtinės Valstybės, kaip tuo klausimu buvo pareikšta Wilhelmstrassėje,

deda pastangas karo psichozę pernešti ir į Pietų Ameriką ir tenai rasti palankių vasalų savo prieš Europą nukreiptai politikai.

Roosevelto tvirtinimų dėl tariamos grėsmės Amerikai, kas iš vokiečių pusės yra laikoma absurdu, Berlyno oficialių sluoksnių nuomone vienintelis tikslas yra — išnešti karo kurstymo akciją už JAV sienų. Čia taip pat neslepiama, kad Jungtinėms Valstybėms ypatingos reikšmės turi ir tam tikri cinos interesai Bolivijoje.

Kaip autoritetinguose sluoksniuose čia patiriama, apie vokiečių pasiuntinio iš Bolivijos išvykimą Wilhelmstrassėje dar neturima jokio oficialaus patvirtinimo.

Ir šią naktį bombarduota Maskva

BERLYNAS. VII. 23. ELTA. Naktį į trečiadienį stiprios vokiečių karo aviacijos pajėgos vėl puolė svarbius karinius taikinius Maskvoje. Iki šiol gautais pranešimais, buvo pastebėti jau iš pirmųjų puolimo bangų kilę plataus masto gaisrai.

Feldmaršalas Brauchitschas lankėsi Rytų fronte

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. Apie vyriausiojo kariuomenės vado feldmaršalo Brauchitscho lankymąsi vienoje armijos vadovybėje Rytų fronte DNB agentūrai praneša vienas karo korespondentas. Šis lankymasis, sakoma pranešime, vaizdžiai parodo tą glaudų vyriausiosios vadovybės su armijos vadovybe bendradarbiavimą, per kurį vyriausioji kariuomenės vadovybė geriausiai pasiinformuoja apie savo ir sovietų kariuomenių judėjimą. Šis glaudus bendradarbiavimas įgalina pasiekti tokius nepaprastus vokiečių kariuomenės laimėjimus su mažiausiais nuostoliais. Šių laimėjimų vaisius: milžiniškas skaičius belaisvių, didžiulis karo grobis ir dideli bendri priešo nuostoliai. Vadovybės pranašumas, vokiečių kareivių atkaklumas ir ištvermė užtikrina, kad ir naujoji kovos fazė bus sėkmingai laimėta.

Baisių kančių kalėjimas Londone

Į jį sugrūsta 1200 moterų, įtariamų priklausius vadinamai penktajai kolonai

VICHY. E. Išbuvusi drauge su 1200 įtariamų priklausius vadinamai penktajai kolonai moterų Londono Holloway kalėjime, praėjusį šeštadienį grįžo į Vichy madame Nicolle, viena žymiausių Prancūzijos Raudonojo Kryžiaus veikėjų, kurios išslaisvinimu rūpinosi maršalas Petainas, Jungtinių Valstybių ambasadoriui padedant. Madame Nicolle yra žymi Prancūzijos retenybė. Kaip žinoma ir užsitarnavusi Prancūzijos Raudonojo Kryžiaus vedėja, ji 1940 metų rugsėjo mėn., prancūzų vyriausybei pavedant, su ypatinga tuometinio užsienių reikalų ministerio Paul Baudoino rekomendacija, kaip Prancūzijos Raudonojo Kryžiaus atstovė buvo pasiųsta į Londoną. Keturias dienas pagyvenusi Londone ji buvo Scotland Yardo suimta, nenurodant jokių suėmimo priežasčių. Išbuvusi 9 mėnesius kalėjime ponia Nicolle 1941 metų pradžioje buvo paleista ir, policijos komisaro vienos prižiūrėtojos lydima, nugabenta į vieną anglų uostą. Atvykus į uostą, jos laukė 6 policijos komisarai, kuriems buvo pavesta ją lydėti laive. Ponia Nicolle visą kelionės laiką nė karto nepasiliko viena ir negalėjo nė pasijudinti, kad nebūtų buvusi sekama. Jai buvo uždrausta bet su kuo kalbėtis. Po nuotykingos kelionės, liepos pradžioje ji atvyko į Lisaboną. „Žmonių kančios per pasaulinį ir dabartinį karą manęs tiek nesukrėtė, kaip 1200 moterų kentėjimai Londono Holloway kalėjime“, pareiškė ponia Nicolle spaudos atstovams. „Tame kalėjime yra visos moterys, kurios buvo Anglijoje suimtos, įtariant jas priklausius penktajai kolonai, — anglės, ištekėjusios už vokiečių, kurios nuo Vokietijos pilietybės vėl atsisakė, tačiau Anglijos pilietybės nebegavo, ir t. t. Jų tarpe yra vokiečių biznierių, diplomatų ir valdininkų žmonos, taip pat juodmarškinių vado Sir Oswaldo Mosley žmona su kitų Mosley judėjimo šalininkų žmonomis.

Tai yra kalėjimas, kuris neturi ne tik jokių higieniškų įrengimų, bet taip pat vienutėse neturi elektros šviesos, kalėjimas, kur tik tie gauna maisto, kurie turi pinigų.

Jei aš nebūčiau turėjusi su savimi pinigų, būčiau tikrų tikriausiai nusibaigusi.

Moterų mirtingumas šiame kalėjime yra pasibaisėtinas. Moterys čia miršta tikra bado mirtimi.

Mažiausias neklusnumas griežčiausiai baudžiamas. Vieną kartą aš atsisakiau valyti šlykščius išviečių įrengimus ir už tai buvau septynioms dienoms įmesta į tamsią vienutę.

Nėščios moterys nebuvo iš kalėjimo paleidžiamos ir čia pat vienutėse mirė.

Gydytojo pagalbos beveik nebuvo. Motinos ir kūdikiai numirdavo prie gimdymo kalėjimo vienutėse. Šios dvylika šimtų moterų tik rytmečiais ir pavakariais po 15 minučių gauna pamatyti dangaus mėlynę. Suprantama, šalia visų savo kančių, Holloway kalėjime esančios moterys taip pat kenčia nuo bombardavimų. Per tuos baisiuosius devynis mėnesius aš nesilioviau klausinėjus savęs, kaip tai yra, kad anglai gali didžiausia dalimi visiškai nekaltas moteris kankinti tokiame viduramžiškame kalėjime ir tokiais viduramžiškais metodais. Praėjusį sekmadienį aš papasakojau apie tų moterų kančias Amerikos Raudonojo Kryžiaus atstovui Vichyje, Allenui. Jis tik papurtė galvą. Savo pranešime aš nieko neperdėjau. Ponas Allenas mano pranešimą šiandien pasiuntė Amerikos Raudonojo Kryžiaus prezidentui. Prie to pranešimo aš prirašiau, kad apeliuoju į žmonijos sąžinę, kad tos nekaltųjų kančios kartą liautųsi, kad nors sergančiosios ir paliegėlės būtų iš kalėjimo paleistos ir į ligonines perkeltos. Holloway kalėjime yra moterų daugiau kaip 60 metų ir 16 metų amžiaus mergaičių. Jos nyksta, jos gaišta arba išeina iš proto. Aš parvykau į Prancūziją ir žinau tik vieną savo pareigą, — pareiškė madame Nicolle, — būtent, iš visų jėgų kovoti dėl tų 1.200 moterų išlaisvinimo“.

Rastas įdomus dokumentas apie Rooseveltą

Rooseveltas yra New Yorko ložės masonas

J. A. VALST. PREZIDENTAS LOŽĖJ VADINAMAS BROLIS FRANKLINAS ROOSEVELTAS

OSLO. VII. 22. ELTA. Vienos norvegų masonų ložės aktuose, kaip DNB patiria, rasta sensacinga medžiaga apie JAV prezidento Roosevelto masoninę veiklą. Tai yra vienas slaptas paveikslinis dokumentas, kuriame Rooseveltas, apsirengęs masonų drabužiais, parodytas kaip New Yorko masonų ložės narys žydų ir žinomų visuomeninio gyvenimo asmenų ratelyje. Dokumentas greičiausiuoju keliu iš čia siunčiamas į Berlyną, kad būtų galima jį tuojau paskelbti vokiečių visuomenei.

BERLYNAS. E. Dėl suradimo atvaizdo, kuris rodo, kad Rooseveltas yra vienos New Yorko ložės masonas, dabar patirta, jog vienos Norvegijos masonų ložės dokumentuose rastas raštas, kuris visa tai patvirtina. Kartu su atvaizdu yra New Yorko masono Knut Vango lydimasis laiškas, pažymėtas 1935 m. lapkričio 23 d. data, kuriame Vangas dėl atvaizdo kilmės duoda šių žinių: „Man labai malonu pateikti šį tą įdomaus masonų namų archyvui. Lapkričio 7 d. Jungtinių Valstybių prezidentas, brolis Franklinas Rooseveltas, buvo atvykęs į New Yorko architektų ložę, kurioje tuo metu abu jaunesnieji jo sūnūs, James ir Franklinas, buvo priimti į trečiąjį laipsnį. Vyresnysis jo sūnus, Elliotas, jau turėjo meisterio laipsnį. Šia proga aš turėjau nepaprastą garbę šį istorinį įvykį įamžinti viename atvaizde, kuriame buvo nutraukti prezidentas su savo trimis sūnumis. Jo atvaizdą buvo griežtai draudžiama paskelbti viešai, tačiau privačiai aš esu suinteresuotas dešimtajai provincijai padovanoti vieną kopiją. Atvaizdas buvo jo pasirašytas, ir aš prašau jus šį daiktą atiduoti į tikras rankas“. Laiškas baigiamas pakartotiniu būtinu reikalavimu laikyti viską „ko griežčiausioje paslaptyje“. Fotografijos viduryje galima aiškiai pažinti Jungtinių Valstybių prezidentą Rooseveltą. Jis dėvi masono prijuostę su 32 laipsnio insignijomis. Šalia Roosevelto stovi New Yorko ložės didmeisteris Owensas. Prie jų matyti prezidento sūnūs — James Rooseveltas ir Franklinas Rooseveltas. Kiti — vadovaujantieji Jungtinių Valstybių asmenys, tarp kurių (penktas iš kairės) La Guardia, vyriausiasis New Yorko burmistras. Ši fotografija viešai rodyti griežtai uždrausta.

Ar ne puiku išgirsti muziką kautynių aplinkybėse...

Vokiečių generolo ir kareivio atvaizdas. Juos abu jungia kautynės

...Ne vieną valandą žygiuoja vokiečių pėstininkai per linguojantį karo tiltą, nutiestą per upę. Saulė, po karštos dienos, pasislėpė po vakaro debesėlių uždanga. Naktis nusileido žemyn. Tačiau vokiečių kareiviams, kurie šiandien nužygiavo daugiau kaip 50 km, naktis neatnešė poilsio. Dar ilgas kelio galas iki nakvynės. Su nuovargiu žiūri vyrai prieš save. Žmogus atbunki ir atšimpi, jei taip daug lakstai... Tik staiga vienas pakelia galvą ir moja į priekį, kur prasideda tiltas.

— Žiūrėk, generolas dar ant kojų...

Generolas taisosi, valo iš akių dulkes, patempia suglamžytą mundurą.

Vora mėgina sutankėti, tačiau generolas pamoja ranka:

— Vyrai, nedarykite niekų, nes žinau, kiek jūs šiandien nužygiavote.

Trejetą valandų išstovi generolas ties tiltagaliu. Generolas nepailstamai budi ties savo kariais, tartum tėvas su vyresniais vaikais.

— — —

Ties latvių rusų siena bedugnės pelkės sustabdo divizijos žygį. Generolas pirmasai atsiranda ties ta vieta. Iš apylinkių ir vietos jis išsiaiškina, kokių priemonių čia imtis, kad būtų nugalėta kliūtis. Iki pat kelių įgrimzdęs į purviną klampynę. Generolą lydi keletas pionierių karininkų. Trumpai pasitariama ir pradedama dirbti. Tik žvalgomosios rinktinės dviratininkų daliniai pervelka savo dviračius per dumblyną. Dviračiams pervilkti per dumblyną nereikia jokio žagarų grindinio. Dviratininkai, be jokios kito ginklo apsaugos, turi nuvažiuoti į priekį 40 km, visai svetimoje vietoje ir turint galvoje priešą. Generolas tebestovi pelkėje, kai dviratininkai atžygiuoja.

— Vyrai, ar ne tuščias jūsų duonmaišis?

— Nelabai pilnas, pone generole. Paskutiniosiomis dienomis per greit žygiavome. Virtuvė nesuspėjo žygiuoti drauge.

Generolas pasisuka į adjutantą ir įsako. Vėliau atsisuka į dviratininkų dalinį:

— Nesirūpinkite. Maistą pasiųsiu paskui jus. Paimsime valstiečių vežimų. Jūsų nepaliksime vienų.

Tą rytą, kai kariuomenė peržengė sieną, generolas buvo gana į priekį išlindęs. Generolas buvo drauge su savo pėstininkais. Junginiai ėjo į priekį. Pirmosios aukštumos jau vokiečių rankose. Generolas drauge su avangardu žygiuoja auto. Kalbasi su pirmaisiais sužeistaisiais. Netrukus galės atžymėti ir pasižymėjusius antpuolio vadus. Visa tai generolas gali padaryti nė kiek nesuklysdamas, nes jis pats matė, ką sugeba jo kariai. Tai vis todėl, kad jis visados drauge su jais.

— — —

Ar generolai užimti vien savo dalykais? Ne, priešingai. Štai divizijos vadas sėdi kautynių vadovietėje. Ant žemėlapio stalo stovi karo grobio radijo aparatas. Paskutiniomis dienomis žygis labai pasisekė. Generolas nubraižo bendros padėties schemą. Tačiau tuo pačiu metu, kai jis pratarė keletą žodžių apie „gražųjį slėnį“, staiga pasiremia prie imtuvo, įdėmiai klauso, pagaliau, barškina pirštais per raudonai ir juodai išvagotą žemėlapį:

— Ar bebūnant Tarybų Rusijoje ne puiku staiga išgirsti Forelių Kvintetą?

Generolas patenkintas.

Ar girdite šiuos straksančius akordus? Tartum iš tikrųjų girdėtum foreles šokinėjant. Gerai nusiteikęs, senasai karys atsilošia į lauko kėdę.

Po kelių minučių atvažiuoja motociklas. Vadas pradeda siuntinėti įsakymus. Generolas vėl tarnyboje, generolas vėl tas vyras, kuris labiausiai atsako už savo pėstininkų diviziją.

— — —

Žvalgomoji rinktinė susitiko su priešu. Karštai kovojama dėl laimėtosios pozicijos. Bolševikai čia įsitvirtino. Jie šaudo iš visų vamzdžių. Bolševikų kulkosvaidžiai ir granatsvaidžiai stačiai dūksta. Tiesiog karšta diena vokiečių dviratininkams ir pėstininkams! Dantis sukandę lindime savo lizduose miško pakraštyje. Tik staiga iš užnugario atšlaužia trys vyrai. Tai generolas, adjutantas ir šoferis. Tuo metu, kai divizijos vadas su tolimačiu apžiūri vietą, tai priešo artilerija, visai netoliese mūsų, atmeta dvi, tris granatas. Tada nutyla ir šaulių ugnis. Mes patys sukišome nosis į dumblyną. Tačiau generolo galva su šalmu vėl pasikelia prie tolimačio. Ir sunkios tylos ir pavojaus metu, pasigirsta raminą žodžiai:

— Vis dėlto, tai dar priešo artilerija.

Kuris vyras galėtų nesiryžti ir abejoti su tokiais generolais?

Iš „Feldzeitung“

VYT. NERINGA

Pokarinės dienos Vilniuje

1. Paženklintieji

Praeivis, kurį pavijau Vilniuje, ėjo prieš mane palinkęs ir barzdotas. Jis kažką nuolatos unkštė ir kosėjo. Ant jo nugaros geltoname apskritime buvo įrašyta geltona raidė J. Supratau, kas tie paženklintieji. Praėjęs pamačiau, kad ir iš priešakio ant kairiosios krūtinės šalies toks pat ženklas. Sutinku vis daugiau tokių. Visur pilna parašų, kad tokiems piliečiams lankytis draudžiama. Tačiau jie neima galvon, stumdosi paliai krautuves, narna, amžinai rodo savo nepasitenkinimą ir skundžiasi:

— Kam to karo reikėjo? Taip buvome gerai įsitaisę gyventi.

Teisybė, gerai buvo įsitaisę gyventi. Jie vieni valdė visas įstaigas. Visos aukštosios ir įtakingosios vietos buvo jų žmonių užimtos. Į kiekvieną krikščionį žiūrėjo, kaip į žemesnį žmogų, kaip į žmogų, kurį reikia pavergti savo interesams. Tai buvo gudūs vergijos metai.

Įžengus vokiečiams, jie, kaip ir Vilijampolėje, tą patį darė: apšaudė vokiečių kariuomenę, visokiais būdais kenkė žygiuojantiems. To dar negana. Prasidėjo didelė bičiulystė su kitais, kurie yra patys pirmieji šio karo kaltininkai. Kartu pradėjo slėpti ginklus ne tik privačiuose namuose, bet ir savo šventyklose. O naktį į liepos 13 d. iš šv. Jokūbo bokšto apšaudė vokiečių policijos būstinę. Pasigirsta ir šiaip iš langų ar krūmų paleistų šūvių į vokiečių ir lietuvių karius. Tačiau dieną jie slankioja gatvėmis, aušina burnas gandais.

2. Fantastai

Einu daug kartų išvaikščiotomis senelio miesto gatvėmis. Čia visada galima sutikti tų, kurie nuo Adomo Mickevičiaus laikų galvoja apie didžią misiją. Daug metelių nudulkėjo kaip genamas smėlis krašto smiltynais, o jie liko tokie pat dar ir šiandien. Iš tolo juos pažinsi. Jie dėvi margos spalvos drabužius, kurie daugiau primena cirką ar maskaradą, negu skoningą rengimąsi. Kontrastingos aštrios spalvos. Žiemą jie velkasi plačiais kailiniais ir būtinai susijuosia kitokios spalvos diržu. Vasarą vyrai nešioja įvairias spalvotas kepuraites, kažkokius įmantrius drabužius, kurie taip pat pasižymi spalvotumu. Moterys irgi neatsilieka: tokios pat spalvotos kepuraitės, ir drabužiai, ir neskoningas dažymasis.

Komunistinės priespaudos laikais jie šaukdavo ir plodavo po kiekvienos dainos Stalino „saulei“. Tik paversk praeitų metų anketas — kokie ten stebuklai. Beveik visi geriausi komunistai, nukentėję dar prie kapitalistinio režimo, begindami darbininkų reikalus.

3. Į rytus

Katedros aikštėje išgirstu muziką. Ji aidi tarp miesto mūrų, ir atrodo, kad visas miestas skamba kariniais maršais.

Atsiduriu ir aš aikštėje. Karšta ir erdvu. Jaučiuosi lyg kažkur pietuose, Italijoje ar pačioje Graikijoje; kad tik ši katedra ant aukštumėlės būtų užkelta, pasijustum tikrai kaip Akropoly. Kaitrioje saulėje dorėnų kolonos tokios ramios ir didingos, tarsi jos laikytų ne tik frontoną ir stogą, bet ir patį dangų. Tai vakarų pasaulis, vakarų kultūra šitame gražiame Stokos Gucevičiaus kūrinyje išaugusi. Tačiau nedaug tetrūko, kad šitie tušti namai būtų kalbėję svetimiems apie čia gyvenusius Vakarų Europos žmones. Ne vieną būtų Sibiro taigose ilgesys nukankinęs, sniego pusnys užpustę ar Kazachstano kontinento klimatas nužudęs. Aš sudrebu žiūrėdamas į tą gražuolę katedrą, ir vėl išgirstu stiprią maršų muziką.

Likimas pasikeitė.

Matau: senojo miesto gatvėmis atitraukia uniformuotų pulkai. Tvirtais lygiais žingsniais jie žengia pro orkestrą, pro aukštuosius vadus. Pradunda pabūklai, gurguolės, mašinos. Visus juos palydi stiprinančios muzikos garsai. Aš stoviu ir mąstau: kur traukia šitie pulkai?

Varpinės ilgas šešėlis driekiasi per aikštę. Kaip koks milžino pirštas jis rodo į rytus. Į rytus! Į priešą, kuris kėsinosi ir į šitą varpinę. Į rytus eina šitos tvirtos gretos, eina tautos ginti Europos nuo barbarų ir tiranijos.

Dunda miestas. Minia palydi išvykstančius. Siaurutės gatvės pilnos, tarsi iš tų senųjų miesto mūrų išeitų Algirdas ir vestų savo pulkus drauge prieš Maskvą. Taip — drauge. Drauge nors mintimis žygiuojame. Aukštai aplink varpinės bokštą sukasi karveliai. Greit jie parneš pergalės šakelių.

4. Gondolos ties Verkiais

Sekmadienis. Graži saulėta diena. Nerimsti tarp senų miesto mūrų. Saulė pati šaukia į Nerį, į jo smėlynus. Todėl visi kaip skruzdėlės skuba į prieplauką. Nuo ankstaus ryto čia jau lūkoriauja žmonių minia, stovėdama eilėse prie bilietų kasos. Išlaukiu apie porą valandų, o eilė — kaip nepakrutėjo, taip nepakrutėjo. Žiūriu — atėję daug vėliau jau sėdi garlaivy ir puškuoja prieš srovę. Jie greičiau susikalba su kasininku, kuris irgi pučia į jų ragą. Todėl tik jie ten stumdosi aplink langelį ir pro užpakalines duris perka sau bilietus.

Pagaliau atsidūriau laive. Užmirštam tas visas replikas, svaidomas mūsų adresu. Tyras oras atgaivina, saulė nuteikia. Drumsčiasi Neris iš pat gilumos, kai mūsų garlaivio sparnai iriasi prieš vandenį. O visi krantai žmogus prie žmogaus visi maudosi, taškosi. Tarsi būtų čia skridusios laukinės žąsys ar antys ir nutūpusios šitose gražiose Neries pakrantėse pailsėti.

Garlaivis po garlaivio, pėsti, su ryšulėliais, portfeliais, vienmarškiniai vienas paskui kitą pakrantėmis žąsele traukia į pušynus, į pauplio smiltynus pasideginti saulėje, atsigaivinti Neries vandenyje.

Jau pilnas Verkių pušynas, visuose paplūdimiuose žmonių kaip silkių. Tokia kaitra šiandie. Grupelės skirstosi su dainomis, su muzika. Čia kartu atplaukę vokiečių kariai irgi ilsisi pušyne. O mes vis toliau ir toliau per miškus, kol pasiekiame Žaliuosius ežerus. Ir čia jau pilna žmonių. Visos pakrantės nusėdusios vilniečių.

Vanduo, saulė, laivelio irklas, daina toks ramus šventadienio poilsis. Kai grįžtame, Verkių prieplaukoje jau lūkuriuoja daug žmonių. Jie laiveliais keliasi per upę, irstosi baidarėmis. Šis knibždąs vandens plotas primena gyvąją Veneciją su jos gondolomis. Tačiau garlaiviai vis neatplaukia. Ko jiem skubėti, nes visi jų tarnautojai irgi pučia į tą pačią dūdą. Atūžia audros debesis. Mes, garlaivio nesulaukę, pėsti skubame namo.

5. Smuikininkas katedros papėdėje

Atsišliejęs į pilką katedros mūrą, senelis brūžuoja smuiku. Jo žila barzda uždengia krūtinę, balti plaukai verpetais gula ant apykaklės. Jie tokie balti, iš senumo jau pageltę, kaip šie katedros mūrai, kaip dulkė, nutūpusi ant dorėnų kolonos papėdės briaunos. Pasvirusios galvos vandeningos akys įsmigusios ar į grindinį, nudilusį nuo laiko ir keleivių kojų, ar į viršum kalnų ir stogų pakibusius lengvučius debesis. Sudžiūvę ilgi pirštai lenkiasi prie stygų. Gyslos kaip virvelių tinklas išnarpliojo jo rankų ir veido paviršių. Jis spaudžia prie savęs nublukusį senelį smuiką, kaip kūdikį glaudžia prie savęs savo seną dalią ir vienišus metus.

Kas tu? Kur tavo namai? Kur tavo tėvynė?

Vilnelės pašlaitės karklas sulenktas ir įtemptas ašutais kyla ir leidžiasi smuiko stygomis. Pasilenkęs ir susimąstęs jis griežia. Lyg mirštančios gulbės paskutinė giesmė aidi katedros aikštėje jo gudi melodija. Tai pabudusi praeitis prie Jogailaičių statulų kojų, tai šauks-

KRONIKA

STATYBA KAUNE PRIE BOLŠEVIKŲ NEPAPRASTAI SMUKO

KAUNAS. VII. 22. ELTA. Kauno miesto savivaldybės turimomis žiniomis, šiais metais statyba Kaune sumažėjo net 95%, nors bolševikai ir smarkiai šūkavo, kad šiais metais statyba Lietuvoje bus vykdoma „dar nematytais tempais". Statybos sezonas, pagal jų planus, turėjo prasidėti ankstyvą pavasarį, bet neprasidėjo ir ligi pat jų viešpatavimo galo. Per visą savo šeimininkavimo laiką jie Kaune tespėjo pastatyti vos kelis barakus darbininkams A. Šančiuose. Tačiau ten statyba taip atlikta (mat, buvo vykdoma stachanovietiškai ir žiemos metu), kad dabar tenka jau taisyti. Viskas griūva, atsiranda plyšių.

Kauno miesto savivaldybės statybos skyrius dabar tęsia savo anksčiau pradėtas statybas — Grunvaldo g-vės butų koloniją, Vilijampolės ir Šančių mažųjų butų kolonijas, apie 10 įvairiose miesto dalyse buv. nacionalizuotų namų ir kt.

Šioms statyboms pabaigti reikia dar apie 2,5 mil. rublių kredito. Be to, už jas yra nesumokėtų sąskaitų — 922.000 rublių. Statybos medžiagų turima pakankamai.

BOLŠEVIKAI NORĖJO IŠSPROGDINTI GELGAUDŲ PILĮ IR VIENUOLYNĄ

Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigai pranešta, kad bolševikai atsitraukdami norėjo išsprogdinti Gelgaudų pilį ir vienuolyną. Tačiau išsprogdinti nepavyko, nes tas kareivis bolševikas, kuriam buvo pavestas sprogdinimo darbas, pateko į nelaisvę.

Šiaip nei pilis, nei vienuolynas nuo karo nenukentėjo.

RENKAMOS ŽINIOS APIE LAIKRAŠČIŲ PRENUMERATĄ

KAUNAS. VII. 22. ELTA. Pašto Valdyba prašo atsiųsti visų buvusių vidaus laikraščių ir žurnalų prenumeratorių sąrašus, nurodant, kiek egzempliorių ir kokio leidinio atskirai pašto įstaigoms priklauso per liepos, rugpiūčio, rugsėjo, spalių, lapkričio ir gruodžio mėnesius. Tokiam sąrašui sudaryti galima panaudoti buvusius blankus forma Nr. 6 arba senovinius forma 166. Į sąrašus reikia įtraukti tik tuos prenumeratorius, kurie buvo užsiprenumeravę leidinius iki š. m. birželio 1 d. Tris sudarytų sąrašų egzempliorius reikia siųsti Kauno centriniam paštui.

V. D. UNIVERSITETO VADOVYBĖ

V. D. Universitetui vadovauja: rektorius prof. Julijonas Graurogkas, prorektorius prof. J. Zubkus; dekanai: medicinos fakulteto Dr. J. Meškauskas, technologijos fak. — prof. P. Jucaitis, statybos fak. — prof. S. Kairys.

STENGIAMASI ATSTATYTI AUTOBUSŲ SUSISIEKIMĄ

KAUNAS. VII. 22. ELTA. Kauno miesto savivaldybė stengiasi atstatyti mieste autobusų susisiekimą. Vokiečių karo vadovybė, kurios žinioje yra dalis autobusų, tam žygiui pritaria ir sutinka, kaip tik bus galima, tam tikrą autobusų skaičių perduoti miesto susisiekimui.

DĖL BUV. PENSININKŲ APRŪPINIMO

KAUNAS. VII. 22. ELTA. Socialinės Apsaugos Departamentas miestų ir apskričių Socialinio Aprūpinimo Skyriams praneša, kad pensininkams, gavusiems pensijas ligi 1940 m. birželio 15 d. pagal veikusius Lietuvos pensijų įstatymus, mokami avansai pensijų sąskaiton. Šie avansai išmokami šioms pensininkų kategorijoms: valstybės ir savivaldybės tarnautojams, Lietuvos kariuomenės invalidams ir ištarnavusiems pensijas kariams bei Didž. karo rusų armijos invalidams. Tautai ir Valstybei nusipelniusiems asmenims pensijų avansai gali būti mokami tik tiems asmenims, kuriems pensijos buvo paskirtos prieš 1940 m. birželio 15 d.

Asmenys, norį gauti šį avansą, turi paduoti Socialinio Aprūpinimo Skyriams atitinkamus pareiškimus ir suteikti apie save žinias pareiškime nustatyta forma.

Socialinio Aprūpinimo Skyriai, atsižvelgdami į pensininko materialinę būklę ir jo pensijos dydį, išduoda 50—90% paskirtos vieno mėnesio pensijos avansą.

Pareiškimus pensininkai paduoda: gyvenantieji Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio miestuose — tų miestų savivaldybių Socialinio Aprūpinimo Skyriams, gyvenantieji apskričių ribose — apskričių Socialinio Aprūpinimo Skyriams.

Gavusių pensijas avansu pensininkų sąrašus siųsti Socialinio Aprūpinimo Departamentui Kaune, Gedimino g. Nr. 40 (tel. 23685).

Nuostoliai dėl nemokšiško bolševikų šeimininkavimo

KAUNAS. VII. 22. ELTA. Keliolikos milijonų vertės Kauno miesto ūkis bolševikų buvo tvarkomas labai nemokšiškai. Visose srityse matomas apsileidimas bei nesugebėjimas. Dėl tokio nešeimininkiško tvarkymo padaryta nemažų nuostolių. Pav., vien vandentiekio ir kanalizacijos įmonėje, kaip apskaičiuojama, nuostoliai siekia net 435.000 rublių.

Nemaža nuostolių padaryta ir keturiuose savivaldybei priklausiusiuose ūkiuose. Iš Marvos ūkio bolševikai pagrobė 16 arklių, 2 karves, kiaulę, 30 pakinktų, 60 cit. sėklinių bulvių ir kt. gėrybių, sunaikino 4 ha vikių, 2 ha kviečių, 6 ha dobilų, 3 ha agurkų ir kt. Daugiau ar mažiau apgrobti liko ir kiti — Pažaislio, A. Fredos, Ringaudų savivaldybei priklausą ūkiai. Pažymėtina, kad visuose juose palikti nemaži plotai, siekią 10—14 ha, daržams išdirbtos žemės dirvonuoti.

Be jau suminėtų dalykų, bolševikai dar pagrobė vieną plentvolį, 70 vagonėlių, 1.500 m. siaurojo geležkelio bėgių, be to, nemažas sumas liko skolingi darbininkams už darbą.

Tvarkomas viešųjų bibliotekų veikimas

KAUNAS. VII. 22. ELTA. Visus viešųjų vlst. bibliotekų vedėjus, jiems besirūpinant knygų apsauga bei patikrinimu, Pradžios Mokslo Departamentas įpareigoja surinkti visas skaitytojams į namus išduotas knygas. Šiam uždaviniui atlikti sustabdo iki atskiro potvarkio knygų davinėjimą į namus. Tik ypatingais atvejais leidžiama knygas skolinti valdžios įstaigoms pagal pažymėjimus apie jų reikalingumą, o privatinius asmenis — bibliotekos vedėjo atsakomybe.

Vlst. bibliotekų vedėjai pasirūpina perimti savo žinion bibliotekas likviduojamų organizacijų, įstaigų ir dingusių, pabėgusių arba areštuotų žydų tautybės asmenų ir komunistų.

Prie bibliotekų veikiančios skaityklos, nesant galimumo jas prižiūrėti, gali būti laikinai uždarytos. Bibliotekose be skaityklų, kur leidžia sąlygos, leisti knygomis naudotis pačioje bibliotekoje, paskiriant skaitytojams patogesnį laiką.

Viešųjų vlst. bibliotekų įstatymui vykdyti taisyklių nustatytas abonentinis mokestis laikomas panaikintu.

Visų viešųjų bibliotekų vedėjai ar laikinai einantieji tas pareigas prašomi artimiausiu laiku suteikti žinias apie jų vedamos bibliotekos bendrą padėtį (apie tarnautojus, būstus, knygas ir jų trūkumus) ir pareikšti pageidavimus bibliotekas liečiančiais klausimais Suaugusių Švietimo Skyriui: Kaunas, Laisvės al. 70, IV a.

AUTOBUSAI VĖL PRADĖJO KURSUOTI

VII. 21 d. pradėjo kursuoti autobusai ruožu Kaunas — Ukmergė — Utena — Zarasai, o liepos 22 d. pradeda kursuoti Kaunas — Vilnius, Kaunas — Raseiniai — Kryžkalnis ir Šiauliai — Tauragė ruožais.

Esant ribotam autobusų skaičiui, tuo tarpu jais bus vežami tik vykstą tarnybos reikalais asmenys į savo įstaigų aukščiausios instancijos tuo reikalu išduotais pažymėjimais. Pažymėjime turi būti nurodytas kelionės tikslas.

Važiavimo pirmumą nustato Kaune Kelių Valdybos eismo direkcija, o Vilniuje ir kitose auto stotyse — vietos karo komendantas arba apskrities viršininkas, o jam nesant, — policija.

Pirmumu naudojasi taip pat ir grįžtą į Rusiją vežtieji asmenys ir dėl karo išskirtųjų šeimų nariai, vykstą į savo nuolatines gyvenamąsias vietas. Autobusais taip pat vežama ir valdinė korespondencija. Visose galutinėse ir tarpinėse stotyse korespondenciją pristato ir paima pašto įstaigos.

Tuo tarpu atstatytas autobusų susisiekimas trim linijom.

Kaunas — Ukmergė — Utena — Zarasai (iš Kauno išv. 7,00, iš Ukmergės 9,30, iš Utenos 11,40, Zarasuose 13,05; iš Zarasų išv. 15,00, iš Utenos 16,25, iš Ukmergės 18,35, Kaune 20,45).

Kaunas — Raseiniai — Kryžkalnis (iš Kauno 15,30, Raseiniuose 17,50; iš Kauno 15,00, Kryžkalny 18,45; iš Raseinių 6,30, Kryžkalny 7,45; iš Kryžkalnio 8,00, Kaune 11,55; iš Kryžkalnio 19,00, Raseiniuose 20,15; iš Raseinių 18,10, Kaune 20,40).

Tauragė — Šiauliai (pro Kryžkalnį) (iš Tauragės 6,30, Šiauliuose 9,45; iš Šiaulių 17,00, Tauragėje 20,15).

KORESPONDENTAMS IŠ VISO KRAŠTO

Galingosios vokiečių kariuomenės vejami, bolševikai galvotrūkčiais spruko iš mūsų krašto. Išvaduotoje Lietuvoje visur kuriasi naujas gyvenimas. Mūsų uždavinys — registruoti to gyvenimo faktus ir padėti visuomenei orientuotis. Todėl labai prašome visus bičiulius — korespondentus — pranešimuose iš visos Lietuvos duoti kuo daugiausia žinių apie naująjį vietos gyvenimą: kaip tvarkosi įstaigos, kas joms vadovauja, kokie tų įstaigų rūpesčiai; kaip siautė raudonasis teroras apylinkėj; kokia teikiama parama nukentėjusiems nuo karo, buv. politiniams kaliniams; kaip eina darbai žemės ūkyje, kokie vietos gyventojų rūpesčiai ir nuotaikos ir t. t.

Pranešimai pageidaujami trumpi, išsamūs ir aiškūs.

SPORTAS

ŠIANDIEN 19 VAL. FUTBOLO RUNGTYNĖS

Šiandien 19 val. Kūno Kultūros Rūmų stadione įvyks futbolo rungtynės tarp dviejų rinktinių. Vienoj rinktinėj žais šie futbolininkai: Činikas; Geležiūnas, Gelažius; Dzindziliauskas, Kersnauskas, Šopys; Penkauskas, Paberžis, Adomavičius, Jeršovas, Skeivys. Kitoj rinktinėj pasirodys Skalskis, Šlyžius, Galvičius, Jaškevičius ir kiti žymūs futbolininkai. Abi rinktinės atrodo apyligio pajėgumo, dėl to susitikimas žada būti įdomus. Be to, futbolo gerbėjams bus malonu po ilgesnės pertraukos vėl pamatyti mūsų futbolo reprezentantų žaidimą, dėl to, suprantama, šios progos negalima praleisti. Susidomėjimo kelia pertraukos metu įvyksiąs 3000 m bėgimas su kliūtimis, kur matysime Vietriną, Kalpoką, Jurgutį ir kitus bėgikus. Ši varžyba Lietuvoj buvo primiršta ir tik neseniai buvo pirmą kartą pravesta. Atrodo, galima tikėtis ir rekordo, juo labiau, kad bėgime dalyvaus ilgesnių nuotolių geresnieji bėgikai. Rungtynių pelnas skiriamas nuo karo nukentėjusiems šelpti.

110 M KLIŪTINIO BĖGIMO ISTORIJA

Vienos patraukliausių varžybų, 110 m kliūtinio bėgimo, kur ir Lietuvoj turime tarptautinio masto lengvatletą Jočį, pasaulio rekordai buvo gerinami šitaip: 1866 m. Milvainas (Anglija) 17,8 sek; 1868 m. Trennentas (Anglija) 17,4 sek; 1870 m. Stirlingas (Anglija) 16,4 sek; 1881 m. Lawrence (Anglija) 16,2 sek; 1885 m. Daftas (Anglija) 16,0 sek; 1894 m. Chase (Amerika) 15,6 sek; 1900 m. Kraenzleinas (Amerika) 15,4 sek; 1908 m. Smithsonas (Amerika) 15,0 sek; 1920 m. Thomsonas (Kanada) 14,8 sek; 1928 m. Smithas (Pietų Afrika) 14,6 sek; 1929 m. Wennstroemas (Švedija) 14,4 sek; 1934 m. Beardas (Amerika) 14,3 sek; 1934 m. Beardas (Amerika) 14,2 sek; 1936 m. Towns (Amerika) 13,7 sek. Tuo būdu per 70 metų rekordas pagerintas tik 4,1 sek. Paskutinioji pasekmė (Townso — 13,7 sek) tikrai nuostabi ir neatrodo, jog būtų lengvai pasiekiama, juo labiau, kad ji prilyginama beveik stebuklui.

mas kadaise klestėjusios didybės, kuri mokėjo tik svajoti.

Tačiau šio šauksmo negirdi nei susikubusi minia, nei ant kalvų sustoję erdvūs rūmai, nei išsirikiavusios gipsinės Jogailaičių statulos, nei pilies kuoras, iškėlęs plevėsuojančią vėliavą viršum žalumynuose ir saulėje skęstančio miesto. Senelis toks senas, senas, kaip toji dulkė, kuri katedros požemiuose amžiams pridengė grabuose jų didybę.

Jis brūžuoja smuiku katedros saulėtoje papėdėje vienišas ir pailsęs savo ilgai vienišų metų virtinei ir senatvei. Retas keleivis jo kepurėn įmeta išmaldos pinigėlį...

6. Inžinierius

Kai grįžau iš Rotušės aikštės, stebėjęs, kaip vežikai ginčijasi ir pešasi dėl eilės vietos, mane pasitiko prie vartų senelis inžinierius. Jis buvo šį vakarą ypačiai gerai nusiteikęs ir smagus, o tai — retas atsitikimas jo gyvenime. Dažnai jį suerzina; čia kas nors netyčia bus įlipęs į jo paties sodintas bulves, kurias jis prižiūri kaip brangiausią brangenybę, ar kas užerzinęs šunį. O kalbos su juo netrūksta. Tik jis, tarsi būtų buvęs Binkio „Atžalyne", kalba, kalba ir klausia: „Apie ką mes čia kalbėjome?". Pamiršta, ir gana. Bet visai jis kitoks, kai palieti jo specialybę. Tada jis vedasi prie atskiro aukšto namo ir aiškina savo išradimus. Čia sužinau, kad buvęs pagaminęs mašinas, iš miesto kanalizacijos išmatų gauti degamai medžiagai. Seniai seniai bolševikams fabriką pastatęs ir gavęs pusantro šimto tūkstančių auksinių rublių, o fabrikas — milijonus atnešdavęs pelno, bet per darbininkų neatsargumą susprogęs. Dabar sukonstruavo mašiną pigiu būdu spaustuvės dažams gaminti. Tai visas šitas namas tos mašinos įrengimas.

— Nedaviau niekam, niekam. Nei bolševikams nenorėjau duoti ir neduosiu jiems, ot kad taip bent dabar iš manęs paimtų planus. Aš nieko nenoriu, kad tik man duotų kasdien pieno ir agurkų.

Čia senis jau įsikarščiavęs. Jis kalba taip greitai, kaip upė tvinte tvinsta, kad jau žodžio nebeįterpsi. Ima ir išsiplūsta.

— Mano senelė buvo tikra lietuvė, o aš Vilniuje gimiau ir augau. — Inžinierius daug dar pasakoja apie save, apie savo gausią biblioteką, gimines ir darbus. O rytmetį jis mane palydi per visą gatvę, ilgai sveikinasi ir prašo niekada jo senelio neužmiršti. Jis dar sako:

— Jūs turite kažką tokio, ko mes neturime.

Aš dar ilgai jį matau stovintį vartelių tarpe, o jo baltas namas, išsikišęs iš medžių, dar ilgai man išvykstančiam moja. Pagaliau ir jis dingsta gražiuose Vilniaus miesto namuose.

VAŠINGTONAS. E. Prezidentas Rooseveltas paprašė kongresą paskirti 1,25 milijono dolerių naujam helio fabrikui pastatyti. Tuo esą siekiama patenkinti „skubius ginklavimosi programos reikalavimus".

NEW YORKAS. E. Associated Press žiniomis iš Londono, savo viloje rastas nušautas žinomas anglų povandeninių laivų vadas Pasauliniame kare ir povandeninių laivų specialistas Alistair Commingas. Manoma, kad tai yra savižudybė.

Į LAISVĘ
Redakcija — Kaunas. Duonelaičio 24, tel. 21414 ir 20530.
Administracija — Kaunas. Duonelaičio 24, tel. 26375 ir 22430.

„Žaibo" spaustuvė Kaune, Duonelaičio 24; tel. 26616

Išvežtųjų lietuvių likimas...

Karo audros frontas nuo Lietuvos nusirito į SSSR gilumą. Vokiečių galingoji kariuomenė nesulaikomai žengia pirmyn ir naikina bolševizmą, kiekvienos kultūringos tautos priešą. Lietuviai kaip vienas susiklausydami grįžta prie darbo, prie tvarkos. Mūsų akys šviesesnės ir veiduose matyti šypsena. Bet kurie laikini sunkumai nėra sunkumai: dabar viskas lengva, nes žinai, kad rytą kėlęs būsi namuose ir vakarą tikrai grįši namo. Tas laukinis netikrumas, tas žvėriškas elgimasis su žmogumi mūsų jau nebepersekioja.

Nežiūrint viso to, dar ilgai mus persekios nerimas dėl mūsų tėvų, brolių bei seserų likimo, dėl visų išvežtųjų į SSSR gilumą. Koks jų likimas? Šiandien niekas tikrai negali pasakyti. Gandų gandai, sklindą iš visų pusių apie juos, tikėkime, ir paliks gandai. Apvaizdos valia čia, gal būt, visų stipriausia. Čia visos mūsų žmogiškos jėgos nieko negali padėti. Raudonojo Kryžiaus patyrimai duoda vilties, kad jie išliks gyvi.

Antai šiurpulingi vaizdai, piešią ir latvių likimą, atrodo taip pat baisūs ir netikėtini. Kaip buvo pranešta, rasti keturi vagonai negyvų latvių vaikų. Apie du šimtai tūkstančių latvių visuomenės išvežta į SSSR arba išžudyta. Tokio pragaro sveikai galvojąs žmogus negali įsivaizduoti: nekaltų aukų krauju persunkta žemė negali palikti be atpildo... Liepojuje, Rygoje ir Latvijos kaimuose daug gyveno ir lietuvių, kurių giminės Lietuvoje taip pat susirūpinę, kiek ten išliko lietuvių. Vis tai bolševikų palikta skriauda, vis tai sadistų sauvaliavimas su geros valios žmonėmis.

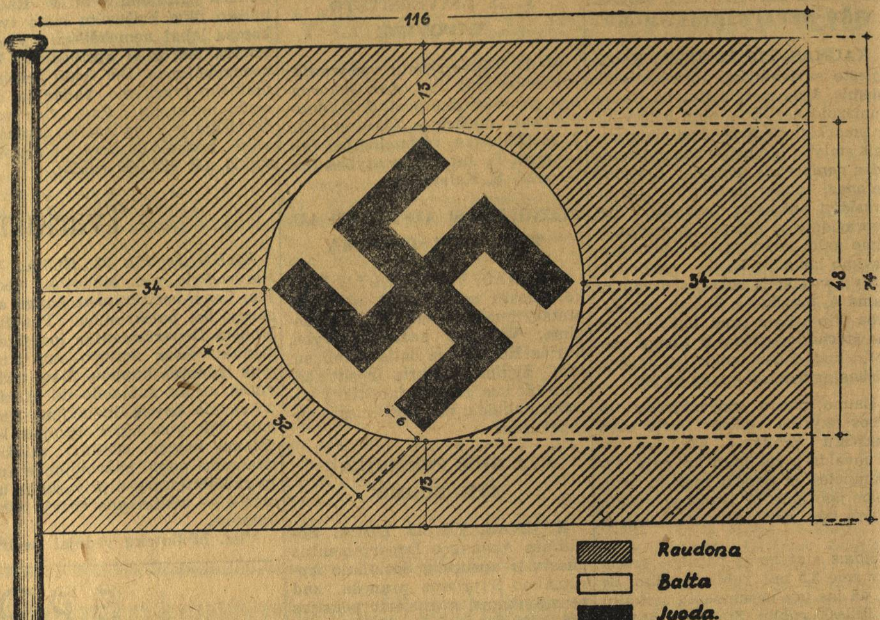
Kiek iš Lietuvos išvežta vaikų ir jaunimo, koks jų likimas, kur jie? Nėra žinių. Kiek išvežta mūsų žmonių, taip pat neturime tikslių žinių. Bet visos tos žinios renkamos, kaip renkamos apie žuvusius Lietuvoje politinius kalinius ir partizanus. Jeigu kalbama apie kelias dešimtis tūkstančių, tai atrodo, mes būsime laimingesni už latvius, nes staigus vokiečių kariuomenės įsiveržimas į Lietuvos teritoriją įnirtusiems bolševikų čekistams sutrukdė pasakiškais kiekiais žudyti. Bet visi tie kryžių rėžimai ant kūno, gyvų deginimai, vaikų kryžiavimai ant sienų, liežuvių piaustymai ir panašūs žvėriški reiškiniai mūsų tautai amžiams liudys, kaip bolševikas gali žemėje padaryti pragarą...

Kiekvienas lietuvis žino, užjaučia ir įvertina savo brolių kančias ir likimą. Gal nėra Lietuvoje didesnio kampelio, kur nebūtų bolševikų aukų — nužudytų ir išvežtų. Visos tos brangiausios aukos, sudėtos ant tėvynės aukuro, nėra tuščias likimo žaislas. Tai naujos aukos Lietuvos žemei ir tautos garbei, kad mes visi suprastume, koks yra brangus tautos laisvės kelias ir kad jis visuomet atperkamas geriausių sūnų krauju.

Kalbant apie išvežtuosius, jeigu jie yra gyvi, neturėtume užmiršti nusistovėjusio tarptautinio papročio, būtent, pasikeisti savaisiais žmonėmis. Besitraukiant bolševikams, Lietuvoje nemažai pasiliko, kaip visiems gerai žinoma, čia privežtų bolševikų šeimų, karininkų žmonų ir vaikų. Suprantama, kad tos šeimos bus pakaitai su mūsų išvežtaisiais. Nežiūrint visokių žiaurumų, vis dėlto ir bolševikai negalėtų to fakto užmiršti. Jau nebekalbant apie tūkstančius bolševikų belaisvių, paimtų vokiečių kariuomenės.

Toks mūsų galvojimas nėra nei naivus raminimas, nei stūmimas į neviltį. Mes norime, kad kiekvienas lietuvis savo nelaimės dienomis aiškiai matytų aplinką ir vaduotųsi aiškiais duomenimis. Kas įvyko, atgal nebeatgrėšime. Skaitykimės su faktais. Bet lietuvių parodytas atsparumas prieš bolševikus bet kurio prašalaičio negali nestebinti. Jis mums būdingas, brangus ir neužmirštamas. Tad viską atsverkime darbu, santūrumu ir vieningu galvojimu lietuvių tautą išlaikyti stiprią ir nepalaužiamą. Niekad neužmirškime, kad dėl laisvės jokia auka nėra per didelė.

Didžiosios Vokietijos vėliava



Kauno miesto gyventojai įsigyją ir norį įsigyti vokišką vėliavą, kad atitinkamais momentais papuoštų namus, turi atkreipti dėmesį į šiuos vėliavos išmatavimus. Šiai vėliavai įstatyti reikia prie namų greta tautinės vėliavos kronšteino padaryti kitą kronšteiną arba numatyti kitokį tinkamą pritvirtinimą.

VĖLIAVOS APRAŠYMAS

1. Šviesiai raudonos spalvos, austinės medžiagos keturkampis gabalas 116 cm pločio ir 74 cm aukščio, vienu kraštu (74 cm) pritvirtintas prie koto.

2. Raudonos medžiagos keturkampio vidury, abiejose jo pusėse įsiuvamas baltas austinės medžiagos skritulys 48 cm diametro.

3. Ant baltų skritulių abiejose vėliavos pusėse padaromas 6 cm pločio juostelėmis juodos spalvos kabliakryžis (Hackenkreuz). Žiūrint į bet kurią vėliavos pusę, kryžiaus galūnės turi būti lenktos į dešinę pusę. Kryžiaus centras sutampa su balto skritulio centru ir jo dviejų priešingų galūnių kampai guli ant vertikalinės linijos, einančios per vėliavos centrą. Kitų dviejų priešingų galūnių kampai guli ant horizontalinės linijos, einančios per vėliavos centrą.

4. Vėliavos kotas daromas tokio didumo, kaip Lietuvos tautinės vėliavos ir dažomas pilkai aliejiniais dažais.

Maskvos bombardavimas yra tolimesnio vokiečių kariuomenės veržimosi į Rytus ženklas

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. Berlyno laikraščiuose stambiomis raidėmis rašoma apie pirmąjį plataus masto Maskvos bombardavimą, kuris buvo atliktas kaip represalijos dėl sovietų lėktuvų bombardavimo, nukreipto prieš Vokietijos sąjungininkų sostines. Visa vokiečių spauda laiko tai

tolimesnio vokiečių ginkluotųjų pajėgų veržimosi į Rytus ženklu.

Laikraštis „Berliner Boersenzeitung" nurodo, kad tas be atvangos vykęs vokiečių karinių oro pajėgų puolimas, kuris užtruko savo naikinamąja galia iki ankstyvo ryto, turėjo tikslą suteikti Stalinui tikrą jo išprovokuoto karo vaizdą. Dabar, vokiečių kariuomenei sutriuškinus paskutinę stambią gynimosi liniją, saugojančią plačias Rusijos erdves, Stalino sostas Kremliuje, kaip laikraštyje rašoma, atsidūrė tiesioginėje grėsmėje. Tuo pačiu

bombarduotas ir svarbiausias bolševizmo centras, kuris iš Kremliaus siekė sugriauti pasaulį. Atsiskaitymas yra pačiame įkarštyje.

Laikraštis „Deutsche Allgemeine Zeitung" rašo apie rimtą Maskvos sustiprinimą, nurodydamas taip pat, kad Maskva yra svarbiausių ryšių centras, kuriame yra ir daug svarbių fabrikų. Laikraštyje tvirtinama, kad Maskva yra tiek politiniu, tiek kariniu bei ūkiniu atžvilgiu sovietinių respublikų širdis.

ORO MŪŠIS VIRŠUM LAMANŠO

BERLYNAS. VII. 22. ELTA. Liepos 22 dieną, kaip DNB agentūrai pranešama, ankstyvomis popiečio valandomis viršum La Manche vėl įvyko smarkios oro kautynės tarp britų lėktuvų ir vokiečių naikintuvų. Ligi šiol gautomis žiniomis, buvo numušti šeši priešo lėktuvai, o patys vokiečiai nuostolių neturėjo.

Atkurtas „Lietūkis" sparčiai dirba

KAUNAS. VII. 22. ELTA. „Lietūkis" atgijo pirmomis pokario dienomis. Laikinoji „Lietūkio" vadovybė ėmėsi prekybos atstatymo darbo. Pirmoje eilėje, kiek leido sąlygos, pristatinėtos prekės Kauno kooperatyvams, o vėliau, įsigijus kad ir nedideles transporto priemones, prekės buvo vežiojamos ir į tolimesnes vietas.

Šiuo metu jau veikia atstatyti šie „Lietūkio" skyriai:

Šiaulių, Panevėžio, Mažeikių, Telšių, Rokiškio, Vilniaus. Bolševikų valdymo metu sudarytos apskričių vartotojų kooperacijos sąjungos ir jų turtas perduotas „Lietūkio" skyriams arba rajoniniams kooperatyvams.

Centro grūdų skyrius, kuris jau buvo beveik sulikviduotas, vėl pradėjo savo darbą. Jis vadovauja buv. „Zagotzerno" grūdų sandėlių ir kito turto perėmimo darbams. „Lietūkio" skyriai ir kooperatyvai, kiek leidžia sąlygos, gyventojus aprūpina miltais ir duona.

Ligi naujojo derliaus grūdų, atrodo, užteks.

Tačiau visi „Lietūkio" skyriai ir kooperatyvai turėtų rimtai pasirūpinti, kad esančios sandėliuose grūdų atsargos nesugestų. Grūdų tuo tarpu neperkama, nes dar nepaaiškėjo kainos. Kai kainų klausimas išsispręs, ūkininkai per radiją ir spaudą bus apie tai painformuoti.

„Lietūkio" sėklų skyrius, buv. valstybinis sėklų fondas, vėl prisijungė prie „Lietūkio" ir dirba tuose pačiuose būstuose. Skyrius rūpinasi, kad veislinės sėklos pasėliai, auginami pagal „Lietūkio" ir sėklų fondo sudarytas su augintojais sutartis, būtų tinkamai prižiūrimi ir kad sėklų derlius būtų laiku ir tinkamai nuimtas. Kadangi šiemet pasėlių kontrolės pilnai įvykdyti dėl susisiekimo sunkumų nebus galima, tai augintojams

pranešta, kad, pasėliams pribrendus, juos piautų nelaukdami pasėlių kontrolės komisijos atvykimo.

Žemės ūkio mašinų prekyba Kaune buvo labai gyva. Atvažiavę ūkininkai jas smarkiai pirko ir dabar jų tuo tarpu jau neturima. Vėtyklių, fuktelių, kuliamųjų mašinų, maniežų, svarstyklių netrukus tikimasi vėl gauti. Atsarginių dalių mašinoms dar yra. Įvairių geležies dirbinių, kaip dalgių, galąstuvų, kirvių, vinių ir kitų sezoninių ūkiškų reikmenų kasdien sunkvežimiais siunčiama nemaži kiekiai į provinciją. Apskritai, turimos įvairios prekės, kiek tik leidžia sąlygos, parduodamos vartotojams.

Neseniai į provinciją yra išsiųsta 15 „Lietūkio" instruktorių,

kurie vietoje su apskrityse esančiais instruktoriais kooperatyvams padeda tvarkyti visus reikalus. Provincijoje kooperatyvams vadovauti kviečiamos senos, buvusios ligi bolševikų įsiveržimo valdybos, o kur jų nėra, valdybos sudaromos susitarus su vietos aktyvistais.

Iš nuolat gaunamų provincijos pranešimų matyti, jog kai kur provincijos kooperatyvai labai skaudžiai nukentėjo. Tačiau tikimasi, kad, visuomenės remiami, kooperatyvai atsigaus ir bus stiprūs mūsų ekonominio gyvenimo ramsčiai.

Aliarmuojančios žinios iš Tol. Rytų

TOKIO. VII. 22. ELTA. Visa šio ryto spauda duoda aliarmuojančių žinių iš Šanchajaus, Hongkongo, Saigono ir Hanoio. Tomis žiniomis,

Anglija ir Amerika darančios didžiausių pastangų, kad trumpiausiu laiku sudarytų bendrą Tolimųjų Rytų frontą tarp Maskvos ir Čunkingo, atremtą į Didžiosios Britanijos ir Jungtinių Valstybių atramos punktus pietuose.

„Niši Niši" praneša, kad Anglija sudarė slaptą karinę sutartį su Čungkingo vyriausybe ir de Gaullio grupe Prancūzų Indokinijoje, pagal kurią numatyta okupuoti Indokiniją. Kvangsyje ir Yuennane jau yra paruošti Čungkingo kariuomenės daliniai žygiuoti į Prancūzų Indokinijos šiaurės dalį. Tuo tarpu anglų sudaryti čiagimių kariuomenės daliniai turėtų užimti pietinę jos dalį. Prancūzų Indokinijos generalgubernatorius Decoux, esą, grįžęs iš Saigono į Hanoi, kur taręsis su japonų kariuomenės vadu generolu Sumika.

ŠANCHAJUS. VII. 22. ELTA. Japonijos karinių organų atstovas, pulkininkas leitenantas Akijama, pranešė, kad šiaukiami kariuomenėn japonų atsarginiai Šanchajuje. Kaip to nutarimo pagrindas buvo nurodytas reikalas japonų rezervistus kariškai taip paruošti ir taip sustiprinti japonų kariuomenę, kad galima būtų pasitikti bet kurią padėtį.

AMERIKA MĖGINA SUTAIKINTI ČANGKAIŠEKĄ SU KINŲ KOMUNISTAIS

NEW YORKAS. VII. 22. ELTA. United Press žiniomis iš Vašingtono, Jungtinių Valstybių valdžios organai pareiškė, jog Jungtinės Valstybės mėginančios sudaryti taiką tarp Čangkaišeko ir kinų komunistų armijos pilietiniam karui išvengti. Minėtųjų valdžios organų pareiškimu, to pat siekiąs ir neseniai Roosevelto prie Čangkaišeko paskirtasis jo specialus įgaliotinis Owen Lattimore. Svarbiausias Lattimorės uždavinys būsiąs surasti būdą, kaip užkirsti kelią vykstantiems Čungkingo Kinijoje dviejų priešingų grupių susidūrimams.

BERLYNAS. E. Jau atvyko pirmoji Kroatijos laivyno savanorių dalis dalyvauti kovoje prieš bolševizmą. Kroatijos legiono nariai, kurių kitos dalys atvyks artimiausiomis dienomis, jau išsiųsti į savo veiksmų bazes.

Amerika duoda Anglijai paskolą

AMSTERDAMAS. VII. 22. ELTA. Reuteris praneša, kad tarp Anglijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių pasirašytas susitarimas, pagal kurį Amerika suteiks Didžiajai Britanijai 425 milijonus dolerių paskolą iš 3 nuošimčių. Paskolą duos Reconstruction Finance Corporation, tuo būdu aprūpindama Didžiąją Britaniją devizomis apmokėti karo reikmenims, dėl kurių buvo susitarta dar prieš ginklų skolinimo arba išnuomojimo įstatymui įsigaliojant. Kaip garantijai įkeistos investicijos ir kai kurie rinkose esą vertybiniai popieriai.

BELGRADAS. E. Už komunistinį mėginimą kenkti netoli Valjevo, vakarinėje Serbijoje, buvo sušaudytas didesnis skaičius komunistinių kurstytojų ir žydų.

ĮSAKYMAS

Kauno miesto namų savininkams ir valdytojams įsakau:

§ 1. Visas namų frontines duris ir kiemų vartus nuo 22 valandos ligi 6 valandos ryto laikyti uždarytus ir užrakintus.

§ 2. Namų sargams nuo 22 val. ligi 6 val. budėti namų kiemuose ir stropiai žiūrėti, kad iš oro nebūtų matyti namuose jokių šviesų, kad namuose ir kiemuose nesislapstytų svetimi asmens. Besislapstančius tuojau atiduoti policijai.

§ 3. Namų savininkams, valdytojams, sargams ir gyventojams visada būti pasiruošusiems užkirsti kelią kilti ar plėstis gaisrams ir kiekviename name (ore ir viduje) turėti paruoštas gesinti atitinkamas priemones (vandens statines, kopėčias ir t. t.).

§ 4. Nepildantieji šio įsakymo bus baudžiami.

§ 5. Šio įsakymo vykdymą prižiūri policija.

Kaunas, 1941. VII. 21.